

Voorwoord bij supplement 92

April 2016

Beste lezer,

Dit eerste supplement van 2016 van het *Informatorium voor Voeding & Diëtetiek* bevat een nieuw hoofdstuk over het FODMAP-beperkte dieet bij het prikkelbare-darmsyndroom en drie herziene hoofdstukken uit het deel Dieetleer.

'Het FODMAP-beperkte dieet bij het prikkelbare-darmsyndroom' is geschreven door mw. J. Drenth, diëtist, Diëtistenpraktijk Groningen en redactielid van het *Informatorium voor Voeding & Diëtetiek*. Het FODMAP-beperkte dieet is een recent in Australië ontwikkeld eliminatiedieet dat klachtenvermindering bij PDS als doel heeft. Het dieet geneest PDS niet, maar geeft bij ongeveer driekwart van de patiënten een significante vermindering van de klachten. Het dieet is gecompliceerd en adviezen worden door nieuwe informatie over FODMAPs in levensmiddelen nogal eens bijgesteld. Dit maakt het dieet alleen geschikt voor een selecte groep patiënten. Het dieet is controversieel. Vooralsnog ontbreekt gedegen onderzoek naar langetermijneffecten. Begeleiding door een diëtist met voldoende kennis van het FODMAP-beperkte dieet is van belang, aangezien het dieet niet eenvoudig is, en met name veel vragen oproept met betrekking tot welke producten in welke hoeveelheden gebruikt kunnen worden.

Geactualiseerd zijn de volgende hoofdstukken:

Het hoofdstuk '*Cystic fibrosis*', geschreven door mw. dr. J.W. Woestenenk, mw. drs. K.M. de Winter-De Groot en dr. R.H.J. Houwen, allen werkzaam in het Universitair Medisch Centrum Utrecht, locatie Wilhelmina Kinderziekenhuis te Utrecht.

Cystic fibrosis (CF) is een erfelijke stofwisselingsziekte waarbij het basisdefect berust op een niet goed functionerend eiwit, het Cystic Fibrosis Transmembrane conductance Regulator (CFTR). Dit eiwit functioneert als een chloridekanaal in de celmembraan van epitheelcellen, waardoor het scheidt van alle extern secernerende klieren in het lichaam abnormaal taai en droog wordt en afvoergangen van luchtwegen, neus, pancreas, lever en voortplantingsorganen verstopt raken. Als gevolg hiervan hebben de meeste patiënten onder meer een stoornis in de vertering van vetten en eiwitten en frequente, vaak ernstige luchtweginfecties. Behandeling is symptomatisch mogelijk door intensieve bestrijding van luchtweginfecties en optimalisering van de voedingstoestand met behulp van adequate en zogenoemde ener-

gieverrijkte voeding, substitutie van pancreasenzymen en extra vetoplosbare vitaminen. In een multidisciplinair CF-team neemt de diëtist een belangrijke plaats in. Adviezen over de samenstelling van de voeding, energieverrijking, het gebruik van dieetproducten en eventueel sondevoeding en de bespreking van het voedingspatroon in relatie tot leeftijdsadequaat eetgedrag zijn essentieel.

'Obesitas bij volwassenen' is geschreven door dhr. R. van Berkel, diëtist. Het hoofdstuk is gebaseerd op het hoofdstuk dat in 2009 is geschreven door prof. dr. H. Pijl. Obesitas is een veelvoorkomende risicofactor voor een aantal ziekten. Een Body Mass Index van 30 kg/m² of meer wordt geassocieerd met het optreden van hart- en vaatziekten, diabetes mellitus, verschillende vormen van maligniteit en een aantal andere aandoeningen. Gewichtsverlies verbetert het risicoprofiel. Behalve de totale hoeveelheid vet die in het lichaam aanwezig is, is ook de vetverdeling van belang voor de geassocieerde risico's. Obesitas is een multifactorieel bepaalde aandoening. Genetische aanleg, voedingscondities in de baarmoeder en direct na de geboorte, en omgevingsfactoren spelen een pathogenetische rol. Verandering van eetgedrag en lichamelijke activiteit vormen de hoekstenen van de behandeling. De verandering van eetgedrag kan gedragstherapeutisch, medicamenteus of chirurgisch worden ondersteund.

'Nierziekten bij volwassenen' is geschreven door prof. dr. P.M. ter Wee, internist-nefroloog, VU medisch centrum te Amsterdam. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste functies van de nier beschreven, evenals de anatomie en fysiologie. Daarna worden acute en chronische nierinsufficiëntie, het nefrotisch syndroom en nierstenen behandeld. Hierbij wordt aandacht besteed aan veelvoorkomende oorzaken, de symptomen, het beloop en de behandeling. Tot slot wordt een aantal aanbevelingen voor de praktijk gegeven.

Met vriendelijke groet,
namens de redactie,

Majorie Former, hoofdredacteur *Informatarium voor Voeding en Diëtetiek*

Informatarium voor Voeding en Diëtetiek

Dieetleer en Voedingsleer - supplement 92 - april 2016

Former, M.; van Asseldonk, G.; Drenth, J.; van Duinen, J.

(Eds.)

2016, VII, 95 p. 4 illus. in color., Softcover

ISBN: 978-90-368-1237-5